

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/56500,98-rocznica-bitwy-pod-Zadworzem-uroczystosci-ku-czci-bohaterow-18-sierpnia-2018.html>
19.04.2024, 16:51

98. rocznica bitwy pod Zadwórzem - uroczystości ku czci bohaterów - 18 sierpnia 2018

Bohaterska obrona Zadwórz koło Lwowa to jedna z najważniejszych bitew 1920 roku. W starciu tym 330 ochotników polskich pod dowództwem kpt. Bolesława Zajączkowskiego stawiało opór kilkunastokrotnie silniejszym oddziałom Armii Konnej Siemiona Budionnego. W walkach zginęło 318 żołnierzy, niemal cały batalion, złożony głównie z lwowskiej młodzieży. Jej zacięty opór uniemożliwił bolszewikom zdobycie Lwowa i marsz na Warszawę.

Kiedy w śmiertelnej bitwie nad Wisłą w 1920 roku rozstrzygały się losy polsko-rosyjskiej wojny oraz zmartwychwstałej Rzeczypospolitej, Lwów, wiążąc na swych przedpolach groźną armię Budionnego, spełnił historyczną rolę. Tej pięknej roli najwymowniejszym świadectwem jest mogiła Zadwórze – symbol ofiarnego żołnierza, który służył wiernie Ojczyźnie aż do ofiary życia włącznie – mówił gen. Władysław Sikorski w sierpniu 1927 r., podczas uroczystości poświęcenia kamienia węgielnego pod kurhan upamiętniający bitwę.

Obchody 98. rocznicy bitwy pod Zadwórzem, określanej polskimi Termopilami, odbyły się w

sobotę 18 sierpnia 2018 u stóp kurhanu, gdzie znajdują się groby bohaterów bitwy. Odprawiona została Msza św., poległych w boju młodych żołnierzy uczczono Apelem Poległych, salwą honorową oraz złożeniem wieńców.

Uroczystości w Zadwórzcu miały charakter państwowy, zgromadziły m.in. weteranów II wojny światowej, działaczy opozycji antykomunistycznej, przedstawiciele polskich i ukraińskich władz, a także żołnierzy WP, harcerzy oraz Polaków ze Lwowa i okolic. Odczytane zostały listy od marszałka Sejmu i ministra obrony narodowej. W uroczystościach wziął udział prezes Instytutu Pamięci Narodowej dr Jarosław Szarek, który zabrał głos oraz złożył wieniec w imieniu Instytutu.

- Na pamięci o czynie Orłąt Lwowskich, bitwie pod Zadwórzem - polskich Termopilach - wychowały się pokolenia najlepszej młodzieży niepodległej Polski - przypomniał prezes IPN, mówiąc o znaczeniu, jakie dla polskiej historii miała bitwa i obrona Lwowa. W swoim wystąpieniu podkreślił, że pamięć o tych wydarzeniach, którą przez lata starano się wymazać, znów staje się żywa. - Tak uroczyste oddanie hołdu Zadwórzańskim Orłętom z sierpnia 1920 roku, po raz pierwszy z tak wspaniałym udziałem Wojska Polskiego, młodzieży, są dowodem, że pamięć wraca - powiedział. Podkreślił przy tym, że „powrotu nie byłoby bez kolejnego sierpnia, tego z 1980 roku i narodzin Solidarności. Nie byłoby go bez naszych rodaków we Lwowie, którzy byli strażnikami tej pamięci”.

W miejscu uroczystości przekazane zostały dla młodzieży z Polskiego Towarzystwa Opieki nad Grobami Wojskowymi we Lwowie oraz ze Związku Strzeleckiego „Strzelec” Józefa Piłsudskiego publikacje Instytutu Pamięci Narodowej poświęcone Lwowskim Orłętom oraz książka Wilhelminy Adamówny *Gdy zagrzmiął złoty róg... Powieść dla młodzieży z walk listopadowych 1918 roku*, a także gra edukacyjna „Semper Fidelis”.

Przed centralnymi obchodami w Zadwórzcu prezes IPN wraz z polską delegacją oddał we Lwowie hołd obrońcom miasta sprzed niemal 100 lat, spoczywającym na Cmentarzu Obrońców Lwowa. Pochowano tu m.in. w osobnej kwaterze kilku uczestników bitwy pod Zadwórzem, wśród nich dowódcę batalionu kpt. Bolesława Zajączkowskiego, na którego grobie prezes Jarosław Szarek złożył kwiaty. Prezes IPN złożył wieniec także na Mogile Pięciu Nieznanych z Persenkówki - żołnierzy, którzy walczyli w obronie Lwowa, zginęli w tej lwowskiej dzielnicy. Napis na płycie mogiły „Tu leży żołnierz polski poległy za Ojczyznę” jest kopią napisu na płycie Grobu Nieznanego Żołnierza w Warszawie, gdzie spoczywają prochy jednego z nieznanego żołnierzy, przeniesione z Cmentarza Obrońców Lwowa.